

به نام خدا

مدرسه آرمانی

گامی نو به سوی آموزش و پرورش آینده

مolfan :

تیمور عزیزی

سونیا جهانبانی

یاسر مرادی

بیبا عباسی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۴)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

Chaponashr.ir

شماره کتابشناسی ملی : ایران ۱۰۲۱۵۶۸۵
شابک : -۰-۲۲۹-۱۱۷-۶۲۲-۹۷۸
عنوان و نام پدیدآور: مدرسه آرمانی گامی نو به سوی آموزش و پرورش آینده [منابع الکترونیکی: کتاب/مولفان تیمور عزیزی... و دیگران].
مشخصات نشر: مشهد: ارسطو، ۱۴۰۴.
مشخصات ظاهری: ۱ منبع بر خط (۱۱۰ ص.).
وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: مولفان تیمور عزیزی، سونیا جهانبانی، یاسر مرادی، بیتا عباسی.
یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۰۹]-۱۱۰.
نوع منبع الکترونیکی: فایل متنی (PDF).
یادداشت: دسترسی از طریق وب.
شناسه افزوده: عزیزی، تیمور، ۱۳۶۰-
موضوع: مدرسه‌ها -- مدیریت و سازماندهی
موضوع: School management and organization
موضوع: مدرسه‌ها -- برنامه‌های بهبود آموزش
موضوع: School improvement programs
موضوع: مدرسه‌ها -- مدیریت و سازماندهی -- مشارکت شاگردان
موضوع: Student participation in administration
موضوع: مدرسه‌ها -- مدیریت و سازماندهی -- مشارکت والدین
موضوع: School management and organization -- Parent participation
موضوع: مدرسه‌ها -- مدیریت و سازماندهی -- آینده‌نگری
موضوع: School management and organization -- Forecasting
موضوع: مدرسه‌ها -- مدیریت و سازماندهی -- تاثیر تکنولوژی اطلاعات
موضوع: School management and organization -- Effect of information technology on
موضوع: انگیزش در آموزش و پرورش
موضوع: Motivation in education
موضوع: معلمان -- روابط با شاگردان
موضوع: Teacher-student relationships
رده بندی کنگره: LB۲۸۰۵
رده بندی دیویی: ۳۷۱/۲
دسترسی و محل الکترونیکی: آدرس الکترونیکی منبع

نام کتاب: مدرسه آرمانی گامی نو به سوی آموزش و پرورش آینده
مولفان: تیمور عزیزی - سونیا جهانبانی - یاسر مرادی - بیتا عباسی
ناشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرایی، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۴
چاپ: زبرجد
قیمت: ۱۱۰۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب‌رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: -۰-۲۲۹-۱۱۷-۶۲۲-۹۷۸
تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

تقدیم

این کتاب را به همه کسانی تقدیم می‌کنم که باور دارند آموزش و پرورش کلید اصلی ساختن فرداهای بهتر است. به معلمان پرتلاش، خانواده‌های دلسوز، دانش‌آموزان کنجکاو و مدیرانی که با امید و تلاش بی‌وقفه، آینده‌ای روشن را برای کشورشان رقم می‌زنند. امیدوارم «مدرسه آرمانی» بتواند پلی باشد میان رویا و واقعیت، نوری باشد در مسیر تحول و الهامی باشد برای همه ما در مسیر آموزش و پرورش بهتر.

فهرست

پیشگفتار	۱۵
مقدمه	۱۷
فصل اول : بازتعریف مأموریت مدرسه در قرن بیست و یکم	۱۹
مقدمه‌ای بر تغییرات جهانی و چالش‌های قرن بیست و یکم	۱۹
مفهوم مأموریت مدرسه در گذشته و امروز	۲۰
چه چیزی تغییر کرده؟ (تحول در نقش دانش، مهارت‌ها و ارزش‌ها)	۲۰
چرا بازتعریف مأموریت مدرسه ضروری است؟	۲۱
مدرسه در عصر جهانی‌شدن، فناوری و هوش مصنوعی	۲۱
نمونه‌هایی از بازتعریف مأموریت در نظام‌های موفق آموزشی	۲۲
پیشنهاد مأموریت جدید مدرسه در ایران	۲۲
فصل دوم : مدرسه آرمانی؛ نقش معلم در تحول آموزش	۲۵
معلم به عنوان راهنما و تسهیل‌گر یادگیری	۲۵
پرورش مهارت‌های نرم و انسانی	۲۵
معلم به عنوان الگو و انگیزه‌بخش	۲۶
نقش معلم در تعامل با خانواده و جامعه	۲۶
استفاده از فناوری‌های نوین در تدریس	۲۶
چالش‌ها و راهکارها برای معلمان در مدرسه آرمانی	۲۶
کاربرد فناوری در ایجاد فضای یادگیری نوین	۲۷
چالش‌ها و فرصت‌ها در ایجاد فضای مدرسه آرمانی	۲۷
فصل سوم : فضای مدرسه آرمانی؛ محیطی پویا، امن و انگیزشی برای یادگیری	۲۹
فضای فیزیکی مدرسه؛ تاثیرات روانی و تربیتی طراحی محیط	۲۹

۳۰احترام و جایگاه اعتماد و اهمیت فضای روانی و فرهنگی مدرسه؛
۳۰راهکارهای افزایش انگیزه و مشارکت دانش‌آموزان
۳۱سلامت روان دانش‌آموزان؛ یک اولویت کلیدی
۳۱چالش‌های معلمان در مدرسه آرمانی و راهکارهای مقابله
۳۱نقش معلم در تعامل با والدین و جامعه
۳۲پژوهش‌های داخلی و بین‌المللی درباره نقش معلم
۳۲نتیجه‌گیری
۳۳ فصل چهارم : نقش معلم در مدرسه آرمانی: مربی، راهنما و الهام‌بخش
۳۳معلم به‌عنوان معمار یادگیری
۳۳معلم به‌عنوان الگوی اخلاقی و فرهنگی
۳۴نقش معلم در عدالت آموزشی
۳۴رابطه عاطفی معلم با دانش‌آموزان
۳۴توانمندسازی معلمان: شرط بنیادین تحقق مدرسه آرمانی
۳۵چالش‌های پیش روی معلمان در مدارس ایران
۳۵نتیجه‌گیری
۳۷ فصل پنجم : دانش‌آموز به‌عنوان همکار و همسفر
۳۷مقدمه
۳۷مفهوم همسفری در یادگیری
۳۸مشارکت فعال دانش‌آموز: تغییر نقش از دریافت‌کننده به مشارکت‌کننده
۳۸همکاری دانش‌آموز و معلم: رابطه مشارکتی و حمایتی
۳۹مشارکت دانش‌آموز در تصمیم‌گیری‌های مدرسه
۳۹یادگیری همیارانه و گروهی
۴۰خودتنظیمی و مسئولیت‌پذیری در یادگیری

۴۰ نقش فناوری در تقویت مشارکت دانش آموز
۴۰ موانع و چالش‌های مشارکت دانش آموزان
۴۱ نتیجه‌گیری
۴۳	فصل ششم : خانواده و مدرسه: مشارکت سه‌جانبه
۴۶ نتیجه‌گیری
۴۷	فصل هفتم : محیط فیزیکی و فضای آموزشی در مدرسه آرمانی
۴۷ مقدمه
۴۷ معماری انسان‌محور
۴۷ نور، رنگ و تهویه
۴۸ فضای سبز و محیط طبیعی
۴۸ امکانات رفاهی و بهداشتی
۴۸ فضاهای چندمنظوره و انعطاف‌پذیر
۴۹ امنیت فیزیکی و روانی
۴۹ سازگاری با اقلیم و فرهنگ بومی
۴۹ فضای دیجیتال و تکنولوژی‌پذیر
۴۹ مشارکت‌پذیری فضا
۵۱	فصل هشتم : برنامه درسی و یادگیری فعال در مدرسه آرمانی
۵۱ تعریف برنامه درسی در مدرسه آرمانی
۵۱ اصول طراحی برنامه درسی مدرسه آرمانی
۵۲ ویژگی‌های محتوای برنامه درسی در مدرسه آرمانی
۵۲ یادگیری فعال چیست؟
۵۲ راهبردهای یادگیری فعال در مدرسه آرمانی
۵۳ نقش معلم در یادگیری فعال

۵۳	ارزیابی در برنامه درسی مدرسه آرمانی.....
۵۳	چالش‌ها و راهکارها در اجرای برنامه درسی فعال.....
۵۴	نتیجه‌گیری.....
۵۵	فصل نهم : مهارت‌های زندگی و مهارت‌های نرم در مدرسه آرمانی
۵۵	مقدمه.....
۵۵	اهمیت آموزش مهارت‌های زندگی در سنین مدرسه.....
۵۶	مهارت‌های کلیدی در مدرسه آرمانی.....
۵۷	راهکارهای اجرای آموزش مهارت‌ها در مدرسه آرمانی.....
۵۷	چالش‌های اجرایی در مدارس ایران.....
۵۸	نقش خانواده در تقویت مهارت‌های زندگی.....
۵۸	نمونه‌هایی از تجارب موفق.....
۵۸	جمع‌بندی.....
۵۹	فصل دهم : فناوری و نوآوری در آموزش
۵۹	مفهوم فناوری آموزشی:.....
۵۹	تغییر نقش معلم در عصر فناوری:.....
۶۰	مزایای به‌کارگیری فناوری در آموزش.....
۶۰	فناوری و آموزش در مناطق محروم :.....
۶۰	چالش‌های ورود فناوری به آموزش.....
۶۱	نوآوری در آموزش چیست؟.....
۶۱	نمونه‌هایی از نوآوری آموزشی در ایران.....
۶۱	فناوری‌های نوظهور در مدرسه آرمانی.....
۶۱	رویکردهای ترکیبی به فناوری در مدرسه آرمانی:.....
۶۲	نقش سیاست‌گذاران و نهادهای حاکمیتی نظام آموزش عمومی :.....

نتیجه‌گیری.....	۶۲
فصل یازدهم : هوش مصنوعی و آینده مدرسه	۶۳
تعریف هوش مصنوعی و جایگاه آن در آموزش :.....	۶۳
نقش هوش مصنوعی در شخصی‌سازی آموزش:.....	۶۳
معلم هوشمند و تحول نقش معلمان:.....	۶۴
سامانه‌های ارزیابی هوشمند.....	۶۴
چت‌بات‌ها و معلمان مجازی:.....	۶۴
استفاده از یادگیری ماشینی در تحلیل کلان‌داده‌های آموزشی :.....	۶۴
چالش‌ها و نگرانی‌های اخلاقی :.....	۶۵
مدارس هوشمند و زیرساخت‌های مورد نیاز :.....	۶۵
آموزش معلمان برای کار با هوش مصنوعی:.....	۶۵
هوش مصنوعی در خدمت آموزش فراگیر و عدالت آموزشی :.....	۶۶
هوش مصنوعی و آینده مشاغل مرتبط با آموزش :.....	۶۶
آینده مدرسه در دنیای هوشمند.....	۶۶
فصل دوازدهم : روش‌های نوین تدریس و ارزشیابی در مدرسه آرمانی	۶۷
آموزش از انتقال به تعامل.....	۶۷
کلاس‌های درس معکوس (Flipped Classroom).....	۶۷
یادگیری مبتنی بر پروژه (Project-Based Learning).....	۶۸
تدریس همسالان و یادگیری مشارکتی.....	۶۸
استفاده از فناوری در تدریس.....	۶۸
ارزشیابی برای یادگیری (Assessment for Learning).....	۶۸
طراحی تکالیف معنادار و چندسطحی.....	۶۹
تلفیق هنر و خلاقیت در تدریس.....	۶۹

۶۹	یادگیری مبتنی بر حل مسئله (Problem-Based Learning).....
۶۹	نقش معلم تسهیل‌گر، نه انتقال‌دهنده.....
۶۹	ارزشیابی عملکردی و اصیل.....
۷۰	استفاده از بازخوردهای اثربخش.....
۷۰	استفاده از تکنیک‌های تدریس خلاقانه.....
۷۰	نتیجه‌گیری.....
۷۱	فصل سیزدهم : عدالت آموزشی و دسترسی برابر
۷۱	مقدمه.....
۷۱	مفهوم عدالت آموزشی.....
۷۱	شکاف‌های آموزشی در ایران.....
۷۲	پیامدهای عدم تحقق عدالت آموزشی.....
۷۲	افزایش نابرابری اجتماعی و اقتصادی.....
۷۳	افزایش بیکاری و ناهنجاری‌های اجتماعی.....
۷۳	ضعف در توسعه پایدار کشور.....
۷۳	راهکارهای تحقق عدالت آموزشی در ایران.....
۷۳	توسعه زیرساخت‌های آموزشی در مناطق محروم.....
۷۳	تامین نیروی انسانی متخصص و انگیزه‌بخش.....
۷۴	نمونه‌هایی از اقدامات موفق در ایران.....
۷۴	مطالعات و پژوهش‌های مرتبط.....
۷۴	چشم‌انداز آینده.....
۷۵	فصل چهاردهم : نقش هنر و ورزش در پرورش کودکان
۷۵	مقدمه.....
۷۵	اهمیت هنر در رشد و پرورش کودکان.....

۷۶	نقش ورزش در سلامت جسمانی و روانی کودکان.....
۷۷	تأثیرات ترکیبی هنر و ورزش در پرورش کودکان.....
۷۸	راهکارهای ارتقاء نقش هنر و ورزش در پرورش کودکان.....
۷۹	نمونه‌های موفق و تجربیات بین‌المللی.....
۷۹	جمع‌بندی.....

فصل پانزدهم : مدرسه و سلامت روانی دانش‌آموزان ۸۱

۸۱	مقدمه.....
۸۱	بخش اول: مفهوم سلامت روانی در دانش‌آموزان.....
۸۱	بخش دوم: عوامل مؤثر بر سلامت روانی دانش‌آموزان.....
۸۲	بخش سوم: مشکلات روانی شایع در دانش‌آموزان.....
۸۳	بخش چهارم: نقش مدرسه در حمایت از سلامت روانی دانش‌آموزان.....
۸۴	بخش پنجم: راهکارهای عملی برای بهبود سلامت روانی در مدرسه.....
۸۴	بخش ششم: چالش‌ها و محدودیت‌ها.....
۸۴	جمع‌بندی.....

فصل شانزدهم : پرورش اخلاق و مهارت‌های اجتماعی در مدرسه آرمانی ۸۵

۸۵	مقدمه.....
۸۵	بخش اول: مفهوم اخلاق و مهارت‌های اجتماعی.....
۸۵	اخلاق.....
۸۵	مهارت‌های اجتماعی.....
۸۵	بخش دوم: اهمیت پرورش اخلاق و مهارت‌های اجتماعی در مدرسه.....
۸۶	بخش سوم: روش‌های پرورش اخلاق در مدرسه آرمانی.....
۸۷	بخش چهارم: روش‌های پرورش مهارت‌های اجتماعی.....
۸۷	بخش پنجم: چالش‌ها و موانع.....

۸۸	بخش ششم: نقش خانواده و جامعه.....
۸۸	بخش هفتم: نمونه‌های موفق و برنامه‌های کاربردی.....
۸۸	جمع بندی.....
۸۹	فصل هفدهم : مدیریت مدرسه و رهبری آموزشی
۹۳	فصل هجدهم : آموزش معلمان و توسعه حرفه‌ای
۹۷	فصل نوزدهم : تجربه‌های موفق مدرسه‌داری در ایران
۹۷	مقدمه.....
۹۷	مدرسه هوشمند شهید رجایی تهران.....
۹۸	مدارس پروژه مهر.....
۹۸	مدرسه دخترانه نمونه استان فارس.....
۹۸	نقش فناوری در موفقیت مدارس ایرانی.....
۹۹	عوامل کلیدی موفقیت در مدرسه‌داری ایرانی.....
۹۹	چالش‌ها و راهکارها.....
۱۰۰	نتیجه‌گیری.....
۱۰۱	فصل بیستم : چشم‌انداز مدرسه آرمانی در ایران فردا
۱۰۱	مقدمه.....
۱۰۱	مدرسه‌ای فراگیر و عادلانه.....
۱۰۱	فناوری هوشمند و آموزش شخصی‌سازی شده.....
۱۰۲	نقش محوری معلم به عنوان راهنما و مربی.....
۱۰۲	مشارکت فعال خانواده و جامعه.....
۱۰۳	محیط یادگیری پویا و سازگار.....
۱۰۳	برنامه درسی متنوع، منعطف و کاربردی.....
۱۰۳	تأکید بر سلامت روان و رشد اخلاقی.....

- توسعه حرفه‌ای مستمر معلمان و مدیران..... ۱۰۴
- آموزش برای آینده: آماده‌سازی نسل نوآور و خلاق..... ۱۰۴
- نقش سیاست‌گذاری و حمایت‌های نهادی..... ۱۰۴
- نتیجه‌گیری..... ۱۰۵
- سخن پایانی..... ۱۰۵
- و اما این فراخوانی است برای ساختن آینده‌ای بهتر..... ۱۰۶
- فهرست منابع و مآخذ: ۱۰۹

پیشگفتار

آموزش و پرورش، بنیادی‌ترین رکن هر جامعه است؛ پلی که نسل‌های امروز را به فردای بهتر متصل می‌کند. اما آیا مدرسه‌ای که امروز می‌شناسیم، همان جایی است که می‌تواند نسل آینده را برای چالش‌های پیچیده فردا آماده کند؟ این سؤال بزرگ، نقطه آغاز شکل‌گیری این کتاب بود.

«مدرسه آرمانی» تلاشی است برای بازاندیشی در مدرسه و نظام آموزشی. جایی که دانش‌آموز نه صرفاً گیرنده دانش بلکه خالق آن است، جایی که معلم تنها انتقال‌دهنده نیست بلکه راهنمای رشد و شکوفایی است، جایی که خانواده‌ها و جامعه در یک همکاری سه‌جانبه، دست در دست هم به سمت توسعه آموزش پیش می‌روند.

در این کتاب، تلاش شده است تا با بررسی چالش‌ها و فرصت‌های نظام آموزشی ایران، تصویری روشن و قابل تحقق از مدرسه‌ای آرمانی ارائه شود؛ مدرسه‌ای که در آن عدالت، خلاقیت، سلامت روان و فناوری نوین با هم تلفیق شده‌اند تا آینده‌ای متفاوت بسازند.

امید است که این اثر بتواند انگیزه‌ای باشد برای تغییر، گفتگویی باشد برای همفکری و گامی باشد در مسیر تحول عمیق آموزش و پرورش ایران.